

Forebyggelse og bekæmpelse af snegle

Vær opmærksom på snegleangreb på lerjord i tide, så der ved behov kan forebygges med jordbearbejdning efter høst. Sneglemidler virker kun tilfredsstillende ved en rettidig behandling. Vær især opmærksom på snegleangreb ved grubbesåning.

På lerjord skal du efter høst være opmærksom på eventuelle angreb af agersnegle i den nye afgrøde af vinterraps, vintersæd og andre efterårssåede afgrøder. Angreb er tit værst efter fugtige somre og "fugtige" forfrugter såsom vinterraps, frøgræs, kløverfrø, kløvergræs, brak og lignende. Den senere tids nedbør har fremmet sneglene.

Det er vigtigt at opdage evt. snegleangreb tidligt, så du kan forsøge at reducere snegleantallet ved jordbearbejdning, og evt. bekæmpelse kan iværksættes rettidigt.

Promilleafløftfonden for landbrug

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Angrebsbillede

I vinterraps æder sneglene af kim- og løvblade, mens frøene kun sjældent angribes. I vintersæd bliver både kerner og senere blade ædt. Tidlige angreb i vintersæd viser sig derfor som manglende fremspiring.

Billede 1-3. Angreb af agersnegle i henholdsvis vinterraps og vinterhvede.

Undersøg marken

Undersøg snegleforekomsten i stubmarken, så risikoen for angreb i vinterraps og vintersæd og andre efterårssåede afgrøder kan vurderes. Kig under planterester i stubmarken. Der kan nemlig være både nyklækkede snegle på nogle få mm og udvoksede snegle på 5 cm. Kig også efter snegleæg ved rødderne i stubben og andre hulrum i jorden. Snegleæg er glasklare, ca. 2 mm og lægges i dynger. Se billede 4.

Billede 4. Snegleæg ved rapsrod.

Sort jord i længst mulig tid

Hvor tiden tillader det, anbefales det at holde jorden sort ved gentagne harvninger i længst mulig tid før etablering af vintersæd. Herved forstyrres sneglene, og fødegrundlaget forsvinder. Harv ikke så dybt, at eventuelle spildfrø af raps bliver nedmuldet og dermed hindret i at spire. Harvningen har størst effekt under relativt tørre betingelser, da sneglene her udtørres i større omfang. Nedharvning af rapsspildplanter hæmmer også opformering af kålbrot.

Kvikbekæmpelse før høst reducerer også sneglenes fødeudbud.

Pløjning

De hidtidige praktiske erfaringer har vist, at der ikke er større problemer med agersnegle ved pløjefri dyrkning, snarere tværtimod. Dette skyldes nok, at der foretages stubharvning efter høst, og at sneglene har dårligere bevægelsesmuligheder i jorden (færre porer), når pløjning undlades. Endvidere er det en forudsætning, at der ikke sås for overfladisk, og at sårillerne bliver tildækket.

På meget svær jord bliver jorden ofte meget knoldet ved pløjning, hvilket fremmer sneglene. På svær lerjord kan det være en fordel at undlade pløjning og i stedet stubharve flere gange, da det kan være vanskeligt at pakke jorden tilstrækkeligt efter pløjning.

Flere snegle ved grubbesåning

Der er set større problemer med snegle, hvor der er grubbesået. Dette skyldes, at jorden som regel var urørt indtil såningen, og at rapsen er koncentreret i få rækker med et hulrum under, hvor sneglene lettere kan bevæge sig. Risikoen for snegleangreb ved grubbesåning kan reduceres ved at harve før grubbesåning.

Jorden skal pakkes

Det er vigtigt, at jorden straks pakkes sammen efter pløjningen, så der ikke opstår hulrum, hvor sneglene kan opholde sig. Et relativt begrænset antal snegle med gode muligheder for at bevæge sig i jorden, forårsager større skade end mange snegle med dårlige bevægelsesmuligheder.

Sådybde

Overfladisk såning øger risikoen for, at sneglene æder udsæden. I forsøg er kerneangrebet i hvede blevet reduceret med ca. 70 procent ved at øge sådybden fra 2 cm til 4 cm.

Tidlig såning og dermed hurtig fremspiring er en fordel, da der her er større chance for, at kornet overlever et snegleangreb. I raps sker angrebene oftest først efter fremspiring.

Brug fælder til at opdage sneglene i tide

I engelske undersøgelser har man fundet, at den bedste metode til at opdage sneglene tidligt er at lægge fuldkornsmel eller knækkede hvedekerner ud flere steder i marken. Metoden har også været undersøgt i Danmark, hvor metoden ikke klarede sig tilfredsstillende. Se nærmere [her](#). De anvendte sneglefælder er således ikke løsningen til at monitere snegleforekomsten. Det anbefales dog alligevel at opsætte nogle fældetyper af en slags for at skærpe bevidstheden og opmærksomheden om snegleangreb, så evt. angreb opdages rettidigt. Der kan dog p.t. ikke anbefales specielle fældetyper, så udlægning af f.eks. en sæk, en halmballe eller lignende kan være ligeså godt, ligesom man efter høst kan grave i stubben og trække gamle planterødder op for at finde evt. snegle og snegleæg.

Billede 5. Sneglefælde i form af en tallerken og hvedekliid. Der er her "fanget" 5 snegle.

Bekæmpelse

Det er altafgørende at opdage sneglene tidligt, hvis der skal opnås en god bekæmpelse. I praksis er set mange eksempler på dårlig effekt ved for sen bekæmpelse trods høje doser af sneglemidler og flere behandlinger.

Kun sneglemidler indeholdende ferrifosfat er godkendt til sneglebekæmpelse. Se tabel 1. SmartBayt er formuleret anderledes end de to øvrige midler, hvorfor doseringen af Ferramol og SmartBayt er ens trods et højere indhold af ferrifosfat i SmartBayt. Ferroxx har ændret navn til Sluux, så de to midler er identiske.

Den iberiske skovsnegl, også kaldet "dræbersnegl", er større end agersneglen og kræver lidt højere doser. Hidtil er der dog kun i relativt få tilfælde meldt om betydende angreb af iberiske skovsnegle i landbrugsafgrøder, men angreb forekommer.

Midlerne indeholder ikke lokkemidler, så det tager længere tid, før sneglene finder og æder sneglegranulaterne, hvorfor virkningen indtræder langsommere end for tidligere godkendte midler. En forudsætning for en god bekæmpelse er derfor, at man opdager sneglene tidligt. Det kan være aktuelt at sprede sneglekornene straks efter såning. Forsøg har vist ringere effekt ved iblanding af granulat i såsæden. Årsagen til den dårligere effekt ved iblanding angives at være, at snegle har sværere ved at finde sneglekornene ved iblanding i såsæden.

Der kan ved kraftigere angreb være behov for at gentage behandlingen. Hold øje med, hvor hurtigt granulaterne bliver ædt op. Man kan eventuelt nøjes med rand- eller pletbehandling.

Tabel 1. Oversigt over godkendte sneglemidler og anbefalede doser.

Middel	Indhold af aktivt stof, pct.	Godkendt normaldos, landbrug kg/ha	Anbefalet dosis, kg/ha	Granulater pr. m2 ved anbefalet dosis	Pris ved anbefalet dosis, kr./ha inkl. afgift ekskl. moms
Ferramol	1,0	25	8-10	60-80	352-440
SmartBayt	1,6	50	8-10	30-40	352-440
Sluux/Ferroxx	3,0	7	4	30	232

Sneglene dør ikke efter indtagelse af ferrifosfat, men stopper fødeoptagelsen og skjuler sig i jorden. Der vil derfor ikke kunne ses døde snegle efter behandlingen. Firmaerne angiver, at granulaterne kan tåle gentagen nedbør, og at effekten er intakt op til 6 uger efter behandlingen.

Blåsten og melkalk er ikke godkendt til bekæmpelse af agersnegle.

Ved en meget stor forekomst af agersnegle i stubben bør det overvejes, om der skal sås vårsæd, fordi snegleproblemer i vårsæd kun relativt sjældent er et problem, og fordi omkostningerne til sneglebekæmpelse er relativt store.

Angreb af agersnegle kan fortsætte langt hen på efteråret. Først ved flere nætter med stærkere nattefrost går aktiviteten i stå.

By Rich Haddock

